

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Caput III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

ab intentione nostra carnalia removeamus : quia mens interna non penetrat, quam exteriorum actuum pulvis cæcat. Dum igitur Propheta Domini omnem populum abire ad propria loca præcipit, à se utique tumultum carnalium repellit : ut eò spiritualia, quæ disponenda sunt, clariùs videat, quò mentis ejus aciem terrenorum actuum intentio non obscurat. Sed qualis sit, qui divino judicio prævidetur, insinuans, ait :

CAPUT III.

*Cap. ix.
1. Reg.* **E**Rat vir de Benjamin, nomine Cis, filius Abiel, filij Seor, filij Bechorath, filij viri Gemini, fortis robore. Et erat ei filius nomine Saul, electus & bonus, & non erat vir de filiis Israel melior illo, ab humero & sursum eminebat super omnem populum.

Cùm ordinandi regis persona exponitur, cur patrum ejus nomina describuntur, nisi ut regnum ejus durabile non sentiat? Nam de regno, quod futurum præviderat Moyses, ait: *Non desiciet sceptrum de Iuda, & dux de femore ejus, donec veniat, qui mittendus est: & ipse erit expectatio gentium.* Quia ergo tribus Juda ad regni diuturnitatem prævisa extiterat, Cis generatio memoratur; ut regia dignitas, quæ condebatur in filio, apertè sciretur esse dispensatoria, non mansura. Sed qui carnalem regem generat, Cis, idest durus nostro eloquio dicitur, & is fortis robore prædicatur. Nunc quoque plerique carnales intra sanctam Ecclesiam sunt, qui magna agere videntur: carnales verò sunt, quia sancti Spiritus gratiam non habent: Fortes ergo sunt robore, quia omne, quod magnum videntur agere, corporale est. Nam & Cis pater Saül ideo fortis robore dicitur, ut vites corporis magnas habuisse sentiat. Fortis ergo robore, durus est: quia qui magna carnaliter exhibet, cor molle per compassionem, in fraterna charitate non habet. Valenter agit, quæ non imitari homines foris possint, sed intus conjugii fraternis mentibus nescit per affectum dilectionis. Fortia agit, quæ Deus reprobatur; & affectum charitatis, quem approbat, exhibere non curat. Durus ergo est, quia dum superbo corde corporalia agit, ejus mentem gratia sancti Spiritus non emollit. Quò contrà sanctus vir gloriatur, dicens: *Deus mollivit cor meum, & omnipotens turbavit me.* Et sæpe, qui talium mores imitantur, Dei judicio rectores fiunt. Unde & apertè Saül filius Cis fuisse memoratur. Sed querendum est, cur idem Saül electus, & bonus esse dicitur, qui duri filius esse perhibetur? Sed electus dicitur non secundum gratiam, sed secundum judicium. Bonus etiam dicitur, ut divinæ æquitatis dispositio commendetur. Nam & mala, quæ pro peccatis nostris sæpe patimur, quia per divinam justitiam nobis irrogantur, bona sunt. Bonum profectò est, quidquid est justum. Per justitiam quippe Dei pastores reprobi ad regimen sanctæ Ecclesiæ ascendere permittuntur; sed qui mali sunt per iniquitatem, boni sunt divina dispositione: & occulta nunc ordinatione Dei electi sunt, qui ultimo erunt universali judicio reprobandi. Pastor ergo reprobus, quia ut sit, Dei indignatione decernitur, dicitur electus: & quia justè permittitur, dicitur bonus. Item quia ad exequenda divina judicia ceteris utilior providetur, melior illo esse de filiis Israel nemo dicitur. Qui etiam ab humero, & sursum eminere super omnem populum memoratur: quia qui carnalium mores vivendo sequitur, valde nititur, ut ea agat, quæ agere alter non valeat. Carnalis etenim rector ab humero, & sursum universo populo eminet; cùm in exterioribus fortis est sine comparatione. Possunt & hæc omnia verba laudis intelligi, quibus dum ordinandi regis persona prædicatur, regem petentium intentio confundatur. Nam dicunt: *Rex erit super*

*1. Reg. 8.
d*

A nos, & judicabit nos, & pugnabit bella nostra pro nobis. Dicitur electus & bonus, & quia non sit de filiis Israel melior illo, ut bona omnia in petiti regis persona excellant: sed dum ad ea non sufficit, quæ populus propofuerat, præsumptio humana confundatur, ut victa tabescat. Et quidem, ut suprà dixi, rex, qui populum præiturus eligitur, eorum bella pugnaturus, cùm à divino auxilio deseritur, bello depressus obiit, & populo, quem ad eadem bella prævit, tunc non salutis causa, sed mortis fuit. Quod denique Deo populus adscriberet, si is, qui Dei judicio electus rex fuerat, ad agenda, quæ volebat populus, non tam idoneus extitisset. Potest etiam electus & bonus intelligi, dum asseritur, non qualis in futuro prævidebatur. Dicitur ergo electus & bonus, ut talis à Domino sentiat electus, qui per inobedientiam postea fuit reprobatus. Quare & ipsa ratio exigit, ut quæ de electo & bono usque ad reprobationis tempora dicuntur, & in bona parte sentiamus.

CAPUT IV.

SUMMATIM ergo cuncta repetentes, quid adificationis in se contineant, secundum aliam significationem videamus. Quia in Samuele novum sacerdotium diximus designari, quid est, quòd tenuit, nisi, quia dum per decurrentium spatia temporum sancta Ecclesia ducitur, in nonnullis sacerdotibus conversationis pulchritudo veteratur? Senit autem Samuel, quia vigor auctoritatis emarcuit. Quasi enim juvenis erat Samuel, quando sacerdotum ordo solis cælestibus desiderijs inhians, dum nulla terrena quæreret, quò efficacius superna prædicare poterat, eò ad ea nihilominus verbis, & exemplis subditorum animos accendebat. Valebat enim robore, & juvenili pulchritudine radiabat, dum vim cælestis verbi in splendore ostenderet sanctæ conversationis: quia quidquid validum loquendo poterat prædicare, nitentur etiam sublimiter vivendo ostendere. Nam & mortuas animas vivificabat verbo; sed miro flore juventutis emicans, mortua corpora resuscitabat imperio. Cùm & cæcis visum, claudis gressum, & omnibus ægritudinibus medelam tribueret, & adeo sanctissimæ conversationis pulchritudine radiabat; ut majoris virtutis esset, hoc modo posse vivere, quam illo aliis subvenire. Velut ergo in juventute vigeat Samuel, quando in ordine sacerdotum pariter refulebat & mira virtus operis, & tam imensa pulchritudo sanctæ conversationis. Sed jam diu est, quòd Samuel tenuit. Multa enim tempora elapsa sunt, ex quibus multi eorum, amorem sæculi sequuntur, quorum virtute depelli gaudia mundi ab aliorum cordibus debuerunt. Quod tamen non idcirco dicimus, ut sancta Ecclesia nullos viros religiosos habeat: sed quòd pauci sunt, qui prædicationis culmine perfecte noverint mundum contemnere, & summis desiderijs inherere. Quare apertè Samuel & senex dicitur, & prophetare. Senex quidem est, quia rigorem asperæ conversationis in pluribus perdidit: prophetare tamen non desinit, quia dum aliquantas vires spirituales habet, virtutem providi spiritus valenter exhibet. Quod in uno eodemque prædicatore intelligi convenienter potest. Senes quidem sunt, & prophetant, qui sic per negligentiam resolvuntur, ut bene doceant, sed malè vivant. Qui filios suos iudices ponunt, quando illos in sacerdotij dignitate constituunt, qui remissioris vitæ eorum tempora contemplantur. A senibus tamen juvenes ordinantur: quia, qui promovendi veniunt, fortia promittunt. Sacerdotalis quippe vitæ fortissimam professionem spondent, ejus virtutem in futura conversatione non habent. Juvenes igitur promoventur: quia, qui eos ordinant, priùs quam ab eis professionem virtutis accipiant, eos ad tanti ordinis celsitudinem non assumunt. Priùs namque eis insinuant, & quam sublimiter